

ZAKON

O POTVRĐIVANJU KONVENCIJE O PROCENI UTICAJA NA ŽIVOTNU SREDINU U PREKOGRANIČNOM KONTEKSTU

("Sl. glasnik RS - Međunarodni ugovori", br. 102/2007)

ČLAN 1

Potvrđuje se Konvencija o proceni uticaja na životnu sredinu u prekograničnom kontekstu, sačinjena 25. februara 1991. godine u Espou, u originalu na engleskom, francuskom i ruskom jeziku.

ČLAN 2

Tekst Konvencije o proceni uticaja na životnu sredinu u prekograničnom kontekstu u originalu na engleskom i u prevodu na srpski jezik glasi:

KONVENCIJA O PROCENI UTICAJA NA ŽIVOTNU SREDINU U PREKOGRANIČNOM KONTEKSTU

Strane ove Konvencije,

Svesne međusobnog odnosa privrednih aktivnosti i njihovih posledica po životnu sredinu,

Potvrđujući potrebu obezbeđivanja po životnu sredinu prihvatljivog i održivog razvoja,

Rešene da unaprede međunarodnu saradnju u proceni uticaja na životnu sredinu, posebno u prekograničnom kontekstu,

Imajući u vidu potrebe i značaj razvijanja politike predviđanja, sprečavanja, ublažavanja i praćenja značajnih negativnih uticaja po životnu sredinu uopšte, i konkretnije u prekograničnom kontekstu,

Podsećajući na relevantne odredbe Povelje Ujedinjenih Nacija, Deklaracije Štokholmske konferencije o životnoj sredini, završnog dokumenta Konferencije o evropskoj bezbednosti i saradnji (KEBS) i zaključnih dokumenata Madridskog i Bečkog sastanka predstavnika država učesnica KEBS-a,

Pohvaljujući tekuće aktivnosti država na obezbeđivanju obavljanja procene uticaja na životnu sredinu uz pomoć njihovih pravnih i administrativnih odredbi i nacionalnih politika,

Svesne potrebe da se otvoreno razmotre faktori životne sredine u jednoj ranoj fazi procesa odlučivanja primenom procene uticaja na životnu sredinu, na svim odgovarajućim administrativnim nivoima kao neophodnog sredstva za poboljšavanje kvaliteta informacija koje se podnose donosiocima odluka kako bi se mogle doneti odluke koje su ispravne za životnu sredinu posvećujući dužnu pažnju svođenju štetnih efekata na minimum, posebno u prekograničnom kontekstu,

Imajući u vidu napore međunarodne zajednice na unapređivanju korišćenja procene uticaja na životnu sredinu kako na nacionalnom tako i na međunarodnom nivou, i uzimajući u obzir rad koji se obavlja na proceni uticaja na životnu sredinu pod pokroviteljstvom Ekonomske komisije Ujedinjenih Nacija za Evropu, a posebno rezultate koje je postigao Seminar za procenu uticaja na životnu sredinu (septembar 1987, Varšava, Poljska), kao i konstatujući ciljeve i principe procene uticaja na životnu sredinu koje je usvojio Upravni savet Programa Ujedinjenih Nacija za životnu sredinu i Ministarske deklaracije o održivom razvoju (maj 1990, Bergen, Norveška),

Dogovorile su sledeće:

DEFINICIJE

Član 1

Za potrebe ove Konvencije,

(I) "Strane", osim ako tekst drugačije ne naznačuje, označava Strane ugovornice ove Konvencije;

(II) "strana porekla" označava Stranu ili Strane ugovornice ove Konvencije, pod čijom se nadležnošću predviđa obavljanje predložene aktivnosti;

(III) "pogođena strana" označava Stranu ili Strane ugovornice ove Konvencije koje će verovatno biti pogođene prekograničnim efektima predložene aktivnosti;

(IV) "odnosne Strane" označava Stranu porekla i pogođenu Stranu procene uticaja na životnu sredinu u skladu sa ovom Konvencijom;

(V) "predložena aktivnost" označava bilo koju aktivnost ili važniju promenu neke aktivnosti podložno odluci nadležnog organa u skladu sa primenljivom nacionalnom procedurom;

(VI) "procena uticaja na životnu sredinu" označava nacionalnu proceduru za vrednovanje mogućeg uticaja predložene aktivnosti na životnu sredinu;

(VII) "uticaj" označava svaki efekat prouzrokovan predloženom aktivnošću na životnu sredinu, uključujući i ljudsko zdravlje i bezbednost, floru, faunu, tlo, vazduh, vodu, klimu, predele i istorijske spomenike ili neke druge fizičke strukture ili međusobno dejstvo ovih faktora; takođe uključuje i efekte na kulturno nasleđe ili društveno-ekonomske uslove koji su rezultat promena ovih faktora;

(VIII) "prekogranični uticaj" označava svaki uticaj, ne samo globalne prirode, unutar oblasti koja je pod nadležnošću Strane a koji izazove predložena aktivnost čije je fizičko poreklo u celosti ili delom unutar oblasti koja je pod nadležnošću druge Strane;

(IX) "nadležni organ" označava nacionalni organ ili organe koje Strane odrede kao odgovorne za obavljanje zadataka obuhvaćenih ovom Konvencijom i/ili organ ili organe kojima Strana poveri nadležnost odlučivanja u odnosu na predloženu aktivnost;

(X) "javnost" označava jedno ili više fizičkih ili pravnih lica.

OPŠTE ODREDBE

Član 2

(1) Strane će, bilo pojedinačno ili zajednički, preduzimati sve odgovarajuće i efikasne mere kako bi sprečile, smanjile i kontrolisale značajne štetne prekogranične uticaje predložene aktivnosti na životnu sredinu.

(2) Svaka strana će preduzimati sve potrebne pravne, upravne ili druge mere kako bi sprovela odredbe ove Konvencije, uključujući i u odnosu na predložene aktivnosti navedene u Dodatku I koje će verovatno izazvati značajne prekogranične štetne uticaje, uspostavljanje postupka za procenu uticaja na životnu sredinu koji omogućava učešće javnosti i pripremu dokumentacije o proceni uticaja na životnu sredinu opisane u Dodatku II.

(3) Strana porekla će obezbediti da se u skladu sa odredbama ove Konvencije procena uticaja na životnu sredinu obavlja pre donošenja odluke kojom se ovlašćuje ili pokreće predložena aktivnost navedena u Dodatku I, a koja može izazvati značajne štetne uticaje na životnu sredinu.

(4) Strana porekla će u skladu sa odredbama ove Konvencije, obezbediti da pogođene Strane budu obavestene o predloženoj aktivnosti navedenoj u Dodatku I koja će verovatno izazvati značajne negativne prekogranične uticaje.

(5) Odnosne Strane će na inicijativu bilo koje takve Strane pokrenuti diskusije o tome hoće li ili može jedna ili više predloženih aktivnosti koje nisu navedene u Dodatku I izazvati značajne negativne prekogranične uticaje i stoga je treba tretirati kao da je ili jesu kao takve navedene. Ako se date Strane tako dogovore, aktivnost ili aktivnosti će biti tako tretirane. Opšte smernice za prepoznavanje kriterijuma za određivanje značajnih negativnih uticaja date su u Dodatku III.

(6) Strana porekla će, u skladu sa odredbama ove Konvencije obezbediti priliku javnosti da u oblastima koje će verovatno biti pogođene učestvuju u relevantnim postupcima procene uticaja na životnu sredinu u pogledu predloženih aktivnosti i obezbediti da prilika koja se pruži javnosti pogođene Strane bude jednaka kao i ona koja se obezbeđuje javnosti u strani porekla.

(7) Procena uticaja na životnu sredinu, u skladu sa zahtevima ove Konvencije će, kao minimalni zahtev, biti pokretana na nivou projekta predložene aktivnosti. U meri u kojoj to odgovara, Strane će nastojati da primenjuju principe procene uticaja na životnu sredinu na politike, planove i programe.

(8) Odredbe ove Konvencije neće uticati na pravo Strana da sprovede nacionalne zakone, propise, administrativne odredbe ili prihvaćene pravne prakse kojima se štite informacije čije bi dostavljanje bilo štetno po industrijsku i komercijalnu tajnost ili nacionalnu bezbednost.

(9) Odredbe ove Konvencije neće uticati na pravo pojedinačnih Strana da bilateralnim ili multilateralnim sporazumom, tamo gde to odgovara, sprovede mere strožije od onih iz ove Konvencije.

(10) Odredbe ove Konvencije Strane neće oslobađati od bilo kojih obaveza prema međunarodnom pravu u pogledu aktivnosti koje imaju ili verovatno mogu imati prekogranični uticaj.

OBAVEŠTAVANJE

Član 3

(1) Strana porekla će o predloženoj aktivnosti navedenoj u Dodatku I, koja može da izazove značajan negativni prekogranični uticaj, a radi obezbeđivanja odgovarajućih i efikasnih konsultacija prema članu 5, obavestiti svaku Stranu za koju smatra da može biti pogođena Strana, što je ranije moguće, a najkasnije kada bude obavestavala svoju javnost o datoj predloženoj aktivnosti.

(2) Ovo obaveštenje će, između ostalog, sadržati:

(a) informacije o predloženoj aktivnosti, uključujući i sve raspoložive informacije o njenom mogućem prekograničnom uticaju;

(b) prirodu moguće odluke; i

(v) naznaku razumnog roka u okviru koga se odgovor prema stavu 3. ovog člana, zahteva uzimajući u obzir prirodu predložene aktivnosti;

i može obuhvatati informacije navedene u stavu 5. ovog člana.

(3) Pogođena Strana odgovoriće Strani porekla u roku navedenom u obaveštenju, potvrđujući prijem obaveštenja, i naznačiti da li namerava da učestvuje u postupku procene uticaja na životnu sredinu.

(4) Ukoliko pogođena strana naznači da ne namerava da učestvuje u postupku za procenu uticaja na životnu sredinu, ili ako ne odgovori u vremenskom roku utvrđenom u obaveštenju, neće se primenjivati odredbe stavova 5, 6, 7 i 8 ovog člana niti članova 4. do 7. U takvim okolnostima ne narušava se pravo Strane porekla da određuje da li će izvršiti procenu uticaja na životnu sredinu na osnovu svog nacionalnog zakona i prakse.

(5) Po prijemu odgovora od pogođene Strane koja naznačuje svoju želju da učestvuje u postupku procene uticaja na životnu sredinu, Strana porekla će, ako to još nije učinila, obezbediti pogođenoj Strani:

(a) relevantne informacije u pogledu postupka procene uticaja na životnu sredinu, uključujući i naznaku vremenskog rasporeda za prenos komentara;

(b) relevantne informacije o predloženoj aktivnosti i njenom mogućem značajnom negativnom prekograničnom uticaju.

(6) Na zahtev Strane porekla, pogođena Strana će prvoj obezbediti informacije koje se mogu razumno pribaviti u pogledu potencijalno pogođene životne sredine pod nadležnošću pogođene Strane kada su takve informacije potrebne za pripremu dokumentacije o proceni uticaja na životnu sredinu. Informacije će se obezbediti bez odlaganja i, kada to odgovara, preko zajedničkog tela gde dato telo postoji.

(7) Kada Strana smatra da će biti pogođena značajnim prekograničnim uticajem predložene aktivnosti navedene u Dodatku I a kada obaveštenje u skladu sa stavom 1. ovog člana nije dostavljeno, odnosno Strane će na zahtev pogođene Strane razmeniti potrebne informacije radi održavanja diskusija o tome da li je moguć značajni negativni prekogranični uticaj. Ukoliko se te Strane saglase da je moguće da će biti značajnih negativnih prekograničnih uticaja, odredbe ove Konvencije će se primenjivati shodno tome. Ukoliko se te Strane ne mogu saglasiti da li su mogući značajni negativni prekogranični uticaji, svaka takva strana može to pitanje podneti istražnoj komisiji u skladu sa odredbama Dodatka IV kako bi ih obavestila o verovatnoći značajnih negativnih prekograničnih uticaja, osim ako se ne dogovore o drugačijem metodu rešavanja ovog pitanja.

(8) Odnosne Strane će obezbediti da javnost pogođene Strane u oblasti koje mogu biti pogođene bude obaveštena i dobije mogućnost da komentariše ili uputi primedbe na predloženu aktivnost i da te komentare ili primedbe prenese nadležnim organima Strana porekla, bilo direktno tom organu ili, tamo gde to odgovara preko Strane porekla.

PRIPREMA DOKUMENTACIJE O PROCENI UTICAJA NA ŽIVOTNU SREDINU

Član 4

(1) Dokumentacija o proceni uticaja na životnu sredinu koja se podnosi nadležnom organu Strane porekla kao minimum sadržaće informacije opisane u Dodatku II.

(2) Strana porekla će pogođenoj Strani ako odgovara, preko zajedničkog tela kada ono postoji, dostaviti dokumentaciju o proceni uticaja na životnu sredinu. Odnosne Strane organizovaće distribuciju dokumentacije organima i javnosti pogođene Strane u oblastima koje mogu biti pogođene i radi podnošenja komentara nadležnom organu Strane porekla, bilo direktno tom organu ili, tamo gde je to pogodno, preko Strane porekla u razumnom vremenskom roku pre nego što se donese konačna odluka o predloženoj aktivnosti.

KONSULTACIJE NA OSNOVU DOKUMENTACIJE O PROCENI UTICAJA NA ŽIVOTNU SREDINU

Član 5

Strana porekla će nakon završavanja dokumentacije o proceni uticaja na životnu sredinu, bez nepotrebnog odlaganja, započeti konsultacije sa pogođenom Stranom o, *inter alia*, mogućem prekograničnom uticaju predložene aktivnosti i merama za smanjivanje ili eliminisanje njenog uticaja. Konsultacije se mogu odnositi na:

(a) moguće alternative za predloženu aktivnost, uključujući alternativu nepreduzimanja aktivnosti, i moguće mere za ublažavanje značajnih negativnih prekograničnih uticaja i praćenje efekata takvih mera na račun Strane porekla;

(b) ostale oblike moguće uzajamne pomoći u smanjivanju bilo kakvih značajnih negativnih prekograničnih uticaja predložene aktivnosti; i

(v) sva ostala odgovarajuća pitanja koja se tiču predložene aktivnosti.

Strane će se na početku takvih konsultacija dogovarati o razumnom vremenskom roku za trajanje perioda konsultacija. Sve takve konsultacije mogu se obaviti preko odgovarajućeg zajedničkog tela, kada to telo postoji.

KONAČNA ODLUKA

Član 6

(1) Strane će obezbediti da se u konačnoj odluci o predloženoj aktivnosti vodi dužna pažnja o rezultatu procene uticaja na životnu sredinu, uključujući i dokumentaciju o proceni uticaja na životnu sredinu, kao i komentare na nju koji su dobijeni u skladu sa članom 3. stav 8. i članom 4. stav 2. i rezultate konsultacija, kako su pomenute u članu 5.

(2) Strana porekla će pogođenoj Strani dostaviti konačnu odluku o predloženoj aktivnosti zajedno sa razlozima i razmatranjima na kojima se ona zasniva.

(3) Ukoliko odnosnoj Strani pre početka rada na datoj aktivnosti budu dostupne dodatne informacije o značajnim prekograničnim uticajima neke predložene aktivnosti koje nisu bile na raspolaganju u vreme donošenja odluke o aktivnosti, a koje bi mogle suštinski uticati na odluku, ta Strana će bez odlaganja obavestiti drugu, odnosnu Stranu ili Strane. Ukoliko jedna odnosna Strana tako zahteva, održaće se konsultacije o tome da li je potrebno revidirati odluku.

POSTPROJEKTNNA ANALIZA

Član 7

(1) Odnosne Strane će na zahtev bilo koje takve Strane odrediti da li će se i ako hoće u kojoj meri obaviti postprojektna analiza, uzimajući u obzir mogući značajni negativni prekogranični uticaj aktivnosti za koju je izvršena procena uticaja na životnu sredinu u skladu sa ovom Konvencijom. Svaka postprojektna analiza koja se obavi između ostalog će uključivati nadziranje aktivnosti i određivanje svakog negativnog prekograničnog uticaja. Takav nadzor i određivanje mogu se izvršiti kako bi se ostvarili ciljevi navedeni u Dodatku V.

(2) Kada kao rezultat postprojektnne analize, Strana porekla ili pogođena Strana imaju osnovanih razloga da zaključuje da postoji značajni negativni prekogranični uticaj ili se otkriju faktori koji

mogu imati za rezultat takav uticaj, ona će odmah obavestiti drugu Stranu. Odnosne Strane će se zatim konsultovati o potrebnim merama za smanjivanje ili eliminisanje uticaja.

BILATERALNA I MULTILATERALNA SARADNJA

Član 8

Strane mogu nastaviti postojeće ili sklopiti nove bilateralne ili multilateralne sporazume ili neke druge aranžmane kako bi ostvarile svoje obaveze prema ovoj Konvenciji. Takvi sporazumi ili aranžmani mogu se zasnivati na elementima navedenim u Dodatku VI.

PROGRAMI ISTRAŽIVANJA

Član 9

Strane će posebnu pažnju posvetiti uspostavljanju ili intenziviranju specifičnih programa istraživanja usmerenih na:

(a) poboljšanje postojećih kvalitativnih i kvantitativnih metoda za procenu uticaja predloženih aktivnosti;

(b) ostvarivanje boljeg razumevanja uzročno-posledičnih odnosa i njihove uloge u integralnom upravljanju životnom sredinom;

(v) analiziranje i praćenje efikasne primene odluka o predloženim aktivnostima sa namerom svođenja uticaja na minimum ili njihovog sprečavanja;

(g) razvoj metoda za podsticaj kreativnih pristupa u traganju za alternativama za predložene po životnu sredinu prihvatljive aktivnosti, kao i oblika proizvodnje i potrošnje;

(d) razvoj metodologija za primenu principa procene uticaja na životnu sredinu na makro-ekonomskom nivou.

Strane će uzajamno razmenjivati gore navedene rezultate programa.

STATUS DODATAKA

Član 10

Dodaci priloženi uz ovu Konvenciju čine sastavni deo Konvencije.

SASTAJANJE STRANA

Član 11

(1) Strane će se, u meri u kojoj je to moguće, sastajati u vezi sa godišnjim zasedanjima Viših savetnika vlada ECE-a za probleme životne sredine i voda. Prvi sastanak Strana biće sazvan

najkasnije godinu dana nakon datuma stupanja na snagu ove Konvencije. Nakon toga, sastanci Strana će se održavati kada se sastanak Strana bude smatrao potrebnim, ili na pismeni zahtev bilo koje Strane, pod uslovom da ga u roku od šest meseci od datuma kada im je sekretarijat dostavio zahtev, najmanje jedna trećina Strana podrži.

(2) Strane će imati stalno uvid u primenu Konvencije i, sa tom namerom na umu, će:

(a) razmatrati politike i metodološke pristupe proceni uticaja na životnu sredinu koje obave Strane, a u cilju daljeg poboljšanja postupaka procene uticaja na životnu sredinu u prekograničnom kontekstu;

(b) razmenjivati informacije u pogledu iskustava stečenih u zaključivanju i ostvarivanju bilateralnih i multilateralnih sporazuma ili drugih aranžmana u vezi sa korišćenjem procene uticaja na životnu sredinu u prekograničnom kontekstu, u kome učestvuje jedna ili više Strana;

(v) tražiti usluge nadležnih međunarodnih tela i naučnih komiteta, kada to odgovara, u metodološkim i tehničkim aspektima koji se odnose na postizanje namena ove Konvencije;

(g) na svom prvom sastanku razmotriti i konsenzusom usvojiti poslovnik o radu za svoje sastanke;

(d) razmotriti i, kada je potrebno, usvojiti predloge za dopune na ovu Konvenciju;

(đ) razmotriti i pokrenuti sve dodatne akcije koje mogu biti neophodne za postizanje namena ove Konvencije.

PRAVO GLASA

Član 12

(1) Svaka Strana ove Konvencije imaće jedan glas.

(2) Osim kako je predviđeno stavom 1. ovog člana, po pitanjima u okviru njihove nadležnosti organizacije regionalne ekonomske integracije ostvarivaće svoje pravo glasa sa brojem glasova koji je jednak broju država njihovih članica koje su potpisnice ove Konvencije. Takve organizacije neće ostvarivati svoje pravo glasa ako njihove države članice ostvare svoje pravo glasa, i obratno.

SEKRETARIJAT

Član 13

Izvršni sekretar Ekonomske komisije za Evropu obavljaće sledeće funkcije sekretarijata:

(a) sazivanje i priprema sastanaka Strana;

(b) prenos Stranama potpisnicama izveštaja i drugih informacija dobijenih u skladu sa odredbama ove Konvencije; i

(v) obavljanje drugih funkcija koje mogu biti predviđene u ovoj Konvenciji ili koje Strane mogu odrediti.

AMANDMANI NA KONVENCIJU

Član 14

(1) Svaka Strana može predložiti amandmane na ovu Konvenciju.

(2) Predloženi amandmani biće podneti u pismenom obliku sekretarijatu koji će ih preneti svim Stranama. Predloženi amandmani biće razmatrani na sledećem sastanku strana pod uslovom da je Sekretarijat dostavio ove predloge najmanje devedeset dana ranije.

(3) Strane će uložiti sve napore kako bi konsenzusom postigle sporazum oko svakog predloženog amandmana na ovu Konvenciju. Ako su naponi na postizanju konsenzusa iscrpljeni a sporazum nije postignut, kao poslednje sredstvo, amandmani će biti usvojeni tročetvrtinskom većinom glasova Strana koje su prisutne i koje glasaju na sastanku.

(4) Amandmane na ovu Konvenciju koji su usvojeni u skladu sa stavom 3. ovog člana, podneće Depozitar svim Stranama na ratifikaciju, odobravanje ili prihvatanje. Oni će stupiti na snagu za sve Strane koje su ih ratifikovale, odobrile ili prihvatile devedesetog dana nakon što Depozitar primi obaveštenje o njihovoj ratifikaciji, odobravanju ili prihvatanju od Strane najmanje tri četvrtine datih Strana. Amandmani će nakon toga stupiti na snagu za sve druge Strane devedesetog dana pošto data Strana deponuje svoje instrumente ratifikacije, odobravanja ili prihvatanja amandmana.

(5) Za potrebe ovog člana, termin "Strane koje su prisutne i glasaju" označava Strane koje su prisutne i daju svoj glas "za" ili "protiv".

(6) Postupak glasanja iznet u stavu 3. ovog člana nema namenu da uspostavi predsedan za buduće sporazume koji se zaključuju u okviru Ekonomske komisije za Evropu.

REŠAVANJE SPOROVA

Član 15

(1) Ukoliko se između dve ili više Strana javi spor oko tumačenja ili primene ove Konvencije, one će rešenje tražiti pregovorima ili bilo kojim drugim metodom rešavanja sporova koji je prihvatljiv stranama u sporu.

(2) Prilikom potpisivanja, ratifikovanja, prihvatanja, odobravanja ili pristupanja ovoj Konvenciji ili u bilo koje vreme nakon toga, određena Strana može pismeno obavestiti Depozitara da za spor koji nije razrešen u skladu sa stavom 1. ovog člana, prihvata jedan ili oba sledeća načina rešavanja sporova kao obavezne u odnosu na bilo koju Stranu koja prihvati iste obaveze:

(a) podnošenje spora Međunarodnom sudu pravde;

(b) arbitraža u skladu sa postupkom utvrđenim u Dodatku VII.

(3) Ukoliko su Strane učesnice u sporu prihvatile oba načina rešavanja sporova pomenuta u stavu 2. ovog člana, spor se može podneti samo Međunarodnom sudu pravde, osim ako se Strane učesnice spora drugačije ne saglase.

POTPISIVANJE

Član 16

Ova Konvencija biće otvorena za potpisivanje u mestu Espoo (Finska) od 25. februara do 1. marta 1991. godine, a nakon toga u sedištu Ujedinjenih nacija u Njujorku do 2. septembra 1991. godine državama članicama Ekonomske komisije za Evropu, kao i državama koje imaju konsultativan status u Ekonomskoj komisiji za Evropu u skladu sa stavom 8. rezolucije Ekonomskog i socijalnog saveta br. 36 (IV) od 28. marta 1947. godine i organizacijama regionalne ekonomske integracije koje su uspostavile suverene države članice Ekonomske komisije za Evropu na koje su njihove države članice prenele nadležnost za pitanja koje se regulišu ovom Konvencijom, uključujući i nadležnost za zaključivanje ugovora po ovim pitanjima.

RATIFIKACIJA, PRIHVATANJE, ODOBRAVANJE I PRISTUPANJE

Član 17

(1) Ova Konvencija podleže ratifikaciji, prihvatanju ili odobravanju država potpisnica i organizacija regionalne ekonomske integracije.

(2) Ova Konvencija je otvorena za pristupanje od 3. septembra 1991. godine državama i organizacijama pomenutim u članu 16.

(3) Instrumenti ratifikacije, prihvatanja, odobravanja ili pristupanja biće deponovani kod Generalnog Sekretara Ujedinjenih nacija koji će obavljati funkcije Depozitara.

(4) Bilo koja organizacija pomenuta u članu 16. koja postane Strana ove Konvencije a da nijedna njena država članica nije strana potpisnica, biće obavezana svim obavezama iz ove Konvencije. U slučaju takvih organizacija, čije su jedna ili više država članica potpisnice ove Konvencije, organizacija i njene države članice će odlučivati o svojim odnosnim odgovornostima za ostvarivanje svojih obaveza prema Konvenciji. U takvim slučajevima, organizacija i države članice neće imati pravo da istovremeno ostvaruju prava prema Konvenciji.

(5) Organizacije regionalne ekonomske integracije pomenute u članu 16. će u svojim instrumentima ratifikacije, prihvatanja, odobravanja ili pristupanja naznačiti domen svoje nadležnosti u pogledu pitanja koja se regulišu ovom Konvencijom. Ove organizacije će takođe obavestiti Depozitara o svim relevantnim modifikacijama u pogledu domena njihovih nadležnosti.

STUPANJE NA SNAGU

Član 18

(1) Ova Konvencija stupiće na snagu devedesetog dana nakon datuma deponovanja šesnaestog instrumenta ratifikacije, prihvatanja, odobravanja ili pristupanja.

(2) Za potrebe stava 1. ovog člana, nijedan instrument koji deponuje organizacija regionalne ekonomske integracije neće se računati kao dodatni onima koje su deponovale države članice takve organizacije.

(3) Za svaku državu ili organizaciju pomenutu u članu 16. koja ratifikuje, prihvati ili odobri ovu Konvenciju ili joj pristupi nakon deponovanja šesnaestog instrumenta ratifikacije, prihvatanja, odobravanja ili pristupanja, Konvencija će stupiti na snagu devedesetog dana nakon datuma kada ta država ili organizacija deponuje svoj instrument ratifikacije, prihvatanja, odobravanja ili pristupanja.

POVLAČENJE

Član 19

U bilo kom trenutku nakon četiri godine od datuma na koji je ova Konvencija stupila na snagu za određenu Stranu, ta se Strana potpisnica može povući iz Konvencije davanjem pismenog obaveštenja Depozitaru. Svako takvo povlačenje stupiće na snagu devedesetog dana od datuma nakon što ga primi Depozitar. Svako takvo povlačenje neće uticati na primenu članova 3. do 6. Konvencije na predloženu aktivnost u odnosu na koju je dato obaveštenje u skladu sa članom 3. stav 1. ili je upućen zahtev u skladu sa članom 3. stav 7. pre nego što je takvo povlačenje stupilo na snagu.

AUTENTIČNI TEKSTOVI

Član 20

Original ove Konvencije čiji su engleski, francuski i ruski tekstovi podjednako autentični, biće deponovan kod Generalnog sekretara Ujedinjenih nacija.

U POTVRDU ČEGA dole potpisani, za to propisno ovlašćeni, potpisuju ovu Konvenciju.

SAČINJENO u Espou (Finska), ovog dvadeset petog dana februara hiljadu devetstotina devedeset prve godine.

DODACI

DODATAK I

Spisak aktivnosti

1. Rafinerije sirove nafte (izuzimajući poduhvate u cilju proizvodnje maziva iz sirove nafte) i instalacije za gasifikaciju i likvefakciju sa 500 tona i više ugljenog ili bitumenskog škrljca dnevno.

2. Termoelektrane i druge instalacije za sagorevanje sa ispustom toplote od 300 megavata ili više i nuklearne elektrane i drugi nuklearni reaktori (izuzev istraživačkih instalacija namenjenih proizvodnji i pretvaranju fisionabilnih i fertilnih materijala, čija maksimalna snaga ne prelazi 1 kilovat kontinualnog termalnog učinka).
3. Instalacije konstruisane isključivo za proizvodnju ili obogaćivanje nuklearnih goriva, za obradu ozračenih nuklearnih goriva ili za skladištenje, odlaganje ili obradu radioaktivnog otpada.
4. Velike instalacije za početno topljenje sirovog gvožđa i čelika i za proizvodnju obojenih metala.
5. Instalacije za ekstrakciju azbesta i za obradu i pretvaranje azbesta i proizvoda koji sadrže azbest: za azbestno-cementne proizvode, sa godišnjom proizvodnjom od više od 20000 tona krajnjeg proizvoda, za brusne materijale, sa godišnjom proizvodnjom od više od 50 tona krajnjeg proizvoda i za druge upotrebe azbesta od više od 200 tona godišnje.
6. Integrisane hemijske instalacije.
7. Izgradnja puteva za motorna vozila, auto-puteva* i linija za dugolinijski železnički saobraćaj i aerodroma sa dužinom osnovne piste od 2100 metara i više.
8. Naftovodi i gasovodi velikog prečnika.
9. Trgovačke luke, kao i unutrašnji plovni putevi i luke za unutrašnji plovni saobraćaj koji dozvoljavaju prolaz plovilima preko 1350 tona.
10. Instalacije za odlaganje otpada za spaljivanje, hemijsku obradu ili odlaganje na deponije toksičnih i opasnih otpada.
11. Velike brane i akumulacije.
12. Aktivnosti za izvlačenje podzemnih voda u slučajevima gde je godišnja zapremina vode koja se izvuče jednaka količini od 10 miliona kubnih metara ili više.
13. Proizvodnja pulpe i papira od 200 metričkih tona vazdušno sušenog materijala ili više dnevno.
14. Veliki rudarski zahvati, direktna ekstrakcija i prerada metalnih ruda ili uglja.
15. Proizvodnja ugljenih hidrata u inostranstvu.
16. Velika postrojenja za skladištenje petroleja, petrohemijskih i hemijskih proizvoda.
17. Sečenje šuma na velikim površinama.

---

* Za svrhe ove Konvencije:

"Put za motorna vozila" znači put posebno projektovan i izgrađen za saobraćaj motornih vozila, koji ne služi za saobraćaj sa parcelama koje se graniče sa njim i koji:

(a) je snabdeven, izuzev na posebnim tačkama ili privremeno odvojenim trakama za dva smera, koje su odvojene jedna od druge delom koji nije namenjen saobraćaju ili, izuzetno drugim sredstvima;

(b) ne ukršta se na bilo kom nivou ni sa jednim putem, prugom ili tramvajskim šinama ili pešačkom stazom; i

(v) je obeležen posebnim znakom kao put za motorna vozila.

"Auto-put" znači put rezervisan za saobraćaj motornih vozila dostupan samo preko uključanja i kontrolisanih raskrsnica i na kome je zaustavljanje i parkiranje u tekućim trakama posebno zabranjeno.

DODATAK II

Sadržaj dokumentacije za procenu uticaja na životnu sredinu

Informacije koje će biti uključene u dokumentaciju procene uticaja na životnu sredinu će minimalno sadržati, u skladu sa članom 4., sledeće:

(a) Opis predložene aktivnosti i njene svrhe;

(b) Opis, gde je potrebno razumnih alternativa (na primer, u pogledu lokacije ili tehnologije) predloženoj aktivnosti i takođe alternative u slučaju odbijanja;

(v) Opis životne sredine koja će verovatno biti pogođena predloženom aktivnošću i njene alternative;

(g) Opis mogućih uticaja na životnu sredinu predložene aktivnosti i njene alternative i procena njenog značaja;

(d) Opis mera za ublažavanje koje će održavati negativne efekte po životnu sredinu na minimumu;

(đ) Precizno naglašene metode predviđanja i važne pretpostavke, kao i relevantne podatke o životnoj sredini koji su korišćeni;

(e) Prepoznavanje nedostataka u znanju i nesigurnosti do kojih se došlo prilikom sakupljanja traženih informacija;

(ž) Gde je pogodno, nacrt programa za praćenje i upravljanje i bilo koje planove za post-projektnu analizu; i

(z) Ne-tehnički sažetak uključujući vizuelnu prezentaciju gde je to potrebno (karte, grafikoni, itd.).

DODATAK III

Opšti kriterijumi od pomoći za određivanje značaja aktivnosti za životnu sredinu koje nisu navedene u Dodatku I

1. Prilikom razmatranja predloženih aktivnosti na koje se odnosi član 2, stav 5 odnosne Strane mogu razmotriti da li će aktivnost verovatno imati značajan negativan prekogranični efekat posebno po nekom od sledećih kriterijuma:

(a) Veličina: predložene aktivnosti koje su velike za dati tip aktivnosti;

(b) Mesto: predložene aktivnosti koje su smeštene u ili u blizini oblasti sa posebno osetljivom životnom sredinom ili su od posebne važnosti (kao što su močvare naznačene u Ramsarskoj Konvenciji, nacionalni parkovi, prirodni rezervati, mesta od posebnog naučnog interesa ili mesta od arheološke, kulturne ili istorijske važnosti); takođe predložene aktivnosti na mestima gde bi predloženi razvoj imao verovatne značajne efekte na stanovništvo;

(v) Efekti: predložene aktivnosti sa posebno složenim i potencijalno negativnim efektima, uključujući i one koje izazivaju ozbiljne efekte na ljude ili na vredne vrste i organizme, one koje predstavljaju pretnju postojećem ili potencijalnom korišćenju oštećene oblasti i one koje uzrokuju dodatno opterećenje koje kapacitet životne sredine ne može podneti.

2. Za ovu svrhu Strane u pitanju razmotriće predložene aktivnosti koje su smeštene u blizini međunarodne granice kao i predložene aktivnosti koje mogu prouzrokovati značajne prekogranične efekte na velikoj udaljenosti od mesta gde se obavljaju.

DODATAK IV

Procedura upita

1. Strana ili Strane koje traže upit obavestiće o tome sekretarijat da data Strana ili Strane podnose upit da li će predložena aktivnost navedena u Dodatku I verovatno imati značajan negativan prekogranični efekat komisiji za upite osnovanoj u skladu sa odredbama ovog Dodatka. Ovo obaveštenje navešće predmet upita. Sekretarijat će odmah obavestiti sve Strane ove Konvencije o ovom podnesku.

2. Komisija za upite sastoji se od tri člana. Strana koja traži upit i druga Strana u proceduri traženja upita imenovaće naučnog ili tehničkog stručnjaka, i dva tako imenovana stručnjaka odrediće po zajedničkom sporazumu trećeg stručnjaka koji će biti predsednik komisije za upite. Poslednji neće biti građanin jedne od strana u proceduri, niti će on ili ona imati stalno mesto boravka na teritoriji jedne od ovih strana, niti biti zaposlen ili zaposlena od strane bilo koje od Strana, niti je bio ili bila u dodiru sa materijom u bilo kom svojstvu.

3. Ukoliko predsednik komisije za upite ne bude imenovan u roku od dva meseca od imenovanja drugog stručnjaka, Izvršni Sekretar Ekonomske Komisije za Evropu će na zahtev jedne od strana odrediti predsednika u toku sledeća dva meseca.

4. Ukoliko jedna od strana u proceduri traženja upita ne imenuje stručnjaka u roku od mesec dana od dana prijema obaveštenja od sekretarijata, druga strana može o tome obavestiti Izvršnog Sekretara Ekonomske Komisije za Evropu koji će odrediti predsednika komisije za upite u toku sledeća dva meseca. Nakon određivanja, predsednik komisije za upite, zahtevaće od strane koja nije imenovala stručnjaka da to učini u toku mesec dana. Nakon datog perioda, predsednik će obavestiti Izvršnog Sekretara Ekonomske Komisije za Evropu koji će imenovati eksperta u toku sledeća dva meseca.

5. Komisija za upite usvojiće sopstveni poslovnik o radu.
6. Komisija za upite može preduzimati sve odgovarajuće mere u cilju sprovođenja svojih funkcija.
7. Strane u proceduri traženja upita omogućiće rad komisiji za upite, a posebno će koristeći sva sredstva koja im se nalaze na raspolaganju:
  - (a) Obezbediti sve relevantne dokumente, potrepštine i informacije; i
  - (b) Omogućiti, gde je potrebno pozvati svedoke ili stručnjake i primiti njihove dokaze.
8. Strane i stručnjaci štitiće poverljivost bilo koje informacije koju prime u poverenju tokom rada u komisiji za upite.
9. Ukoliko se jedna od strana u proceduri traženja upita ne pojavi ispred komisije za upite ili ne uspe u predstavljanju slučaja, druga Strana može zahtevati od komisije za upite da nastavi sa postupkom i završi sa radom. Odsustvo strane ili neuspeh u predstavljanju slučaja neće predstavljati prepreku za nastavak i završavanje rada komisije za upite.
10. Ukoliko komisija za upite ne odredi drugačije zbog posebnih okolnosti troškovi komisije za upite uključujući nadoknadu za svoje članove snosiće strane u postupku traženja upita u jednakim delovima. Komisija za upite vodiće beleške o svojim troškovima i podneće završnu izjavu povodom toga stranama.
11. Bilo koja Strana koja ima interes činjenične prirode u predmet postupka traženja upita i koja bi mogla da bude oštećena mišljenjem po ovoj stvari, može da interveniše u postupku uz saglasnost komisije za upite.
12. Odluka komisije za upite po pitanjima postupka biće doneta većinom glasova njenih članova. Konačno mišljenje komisije za upite odražavaće poglede većine njenih članova i uključiće bilo koje drugačije mišljenje.
13. Komisija za upite predstaviće svoje konačno mišljenje u roku od dva meseca od dana kada je ustanovljena ukoliko komisija ne nađe za shodno da produži ovo vremensko ograničenje na period koji ne bi trebalo da pređe dva meseca.
14. Konačno mišljenje komisije za upite biće zasnovano na prihvaćenim naučnim principima. Konačno mišljenje komisija će dostaviti stranama u postupku traženja upita i sekretarijatu.

DODATAK V

Postprojektna analiza

Ciljevi uključuju:

- (a) Praćenje usaglašenosti sa uslovima postavljenim u autorizaciji ili odobrenju aktivnosti i efikasnosti mera ublažavanja;

- (b) Pregled uticaja odgovarajućeg upravljanja u cilju delovanja prema neizvesnostima;
- (v) Potvrda prethodnih predviđanja u cilju prenosa iskustva u pogledu budućih aktivnosti istog tipa.

DODATAK VI

Elementi za bilateralnu i multilateralnu saradnju

1. Odnosne Strane mogu uspostaviti, gde je odgovarajuće, institucionalne aranžmane ili uvećati mandat postojećih aranžmana u okvirima bilateralnih i multilateralnih sporazuma u cilju obezbeđivanja punog efekta ove Konvencije.
2. Bilateralni i multilateralni sporazumi mogu uključiti:
  - (a) Bilo koje dodatne zahteve u primeni ove Konvencije, uzimajući u obzir posebne uslove podregiona koji je u pitanju;
  - (b) Institucionalne, administrativne i druge aranžmane, koji će biti uspostavljeni na osnovu principa recipročnosti i ekvivalencije;
  - (v) Usklađivanje njihovih politika i mera za zaštitu životne sredine u cilju postizanja veće moguće sličnosti u standardima i metodama koje se odnose na primenu procene uticaja na životnu sredinu;
  - (g) Razvoj, unapređivanje i/ili usklađivanje metoda za prepoznavanje, merenje, predviđanje i procenu uticaja i za post-projektnu analizu;
  - (d) Razvoj i/ili unapređivanje metoda i programa za sakupljanje, analiziranje, skladištenje i pravovremeno dostavljanje uporedivih podataka koji se tiču kvaliteta životne sredine u cilju obezbeđivanja unosa u procenu uticaja na životnu sredinu;
  - (đ) Uspostavljanje polaznih nivoa i više preciziranih kriterijuma za određivanje značaja prekograničnih uticaja u odnosu na lokaciju, prirodu ili veličinu predložene aktivnosti, na koju će u skladu sa odredbama ove Konvencije biti primenjena procena uticaja na životnu sredinu; i uspostavljanje kritičnih vrednosti prekograničnog zagađivanja;
  - (e) Realizovanje, gde to odgovara, zajedničkih procena uticaja na životnu sredinu, razvoj zajedničkih programa praćenja, interkalibracije naprava za praćenje i usklađivanje metodologija u pogledu izdavanja dobijenih podataka i informacija u kompatibilnoj formi.

DODATAK VII

Arbitraža

1. Strana ili Strane tražitelji obavestiće sekretarijat da su se Strane složile da podnesu spor na arbitražu u skladu sa članom 15, stav 2 ove Konvencije. Obaveštenje će navesti predmet

arbitraže i uključiti, posebno članove ove Konvencije i njihovo tumačenje ili primenu koja je u pitanju. Sekretarijat će uputiti dobijene informacije svim Stranama ove Konvencije.

2. Arbitražno veće sastojće se od tri člana. Strana ili Strane tražitelji i druga Strana ili Strane u sporu imenovaće po jednog arbitražnog sudiju, a tako imenovane sudije odrediće putem zajedničkog sporazuma trećeg arbitražnog sudiju, koji će biti predsednik arbitražnog veća. Poslednji neće biti građanin jedne od strana u proceduri, niti će on ili ona imati stalno mesto boravka na teritoriji jedne od ovih strana, niti biti zaposlen ili zaposlena od strane bilo koje od strana, niti je bio ili bila u dodiru sa materijom u bilo kom svojstvu.

3. Ukoliko predsednik arbitražnog veća ne bude imenovan u roku od dva meseca od imenovanja drugog stručnjaka, Izvršni Sekretar Ekonomske Komisije za Evropu odrediće na zahtev jedne od strana predsednika u toku sledeća dva meseca.

4. Ukoliko jedna od strana u sporu ne imenuje stručnjaka u roku od mesec dana od dana prijema obaveštenja od sekretarijata, druga strana može o tome obavestiti Izvršnog Sekretara Ekonomske Komisije za Evropu koji će odrediti predsednika arbitražnog veća u toku sledeća dva meseca. Nakon određivanja, predsednik arbitražnog veća zahtevaće od strane koja nije imenovala arbitražnog sudiju da to učini u roku od mesec dana. Nakon datog perioda, predsednik će obavestiti Izvršnog Sekretara Ekonomske Komisije za Evropu koji će učiniti ovo imenovanje u toku sledeća dva meseca.

5. Arbitražno veće donosiće svoje odluke u skladu sa međunarodnim pravom i u skladu sa odredbama ove Konvencije.

6. Bilo koje arbitražno veće koje se oformi pod ovde navedenim odredbama usvojiće sopstveni poslovnik o radu.

7. Odluke arbitražnog veća, bilo po pitanjima postupka ili suštinskim pitanjima donosiće se većinom glasova njegovih članova.

8. Veće može preduzeti sve odgovarajuće mere u cilju utvrđivanja činjenica.

9. Strane u sporu omogućiće rad arbitražnom veću, a posebno će koristeći sva sredstva koja im se nalaze na raspolaganju:

(a) Obezbediti sve relevantne dokumente, potrepštine i informacije; i

(b) Omogućiti, gde je potrebno pozvati svedoke ili stručnjake i primiti njihove dokaze.

10. Strane i arbitražne sudije štitiće poverljivost bilo koje informacije koju prime u poverenju tokom rada arbitražnog veća.

11. Arbitražno veće može po zahtevu jedne od strana preporučiti privremene mere zaštite.

12. Ukoliko se jedna od strana u sporu ne pojavi pred arbitražnim većem ili ne uspe da odbrani svoj slučaj, druga strana može zahtevati od veća da nastavi sa procedurom i donese svoju konačnu odluku. Odsustvo strane ili neuspeh u odbrani svog slučaja neće predstavljati prepreku

za nastavak postupka. Arbitražno veće će pre donošenja konačne odluke zadovoljiti sopstvene kriterijume o faktičkoj i pravnoj zasnovanosti potraživanja.

13. Arbitražno veće može saslušati i odrediti protivtužbe koje podižu direktno iz predmeta spora.

14. Ukoliko arbitražno veće ne odredi drugačije zbog posebnih okolnosti slučaja, troškovi veća uključujući nadoknadu za svoje članove snosiće strane u sporu u jednakim delovima. Veće će voditi beleške o svojim troškovima i podneće završnu izjavu povodom toga stranama.

15. Bilo koja Strana koja ima interes pravne prirode u predmet spora i koja bi mogla da bude oštećena odlukom u ovom slučaju, može da interveniše u postupku uz saglasnost veća.

16. Arbitražno veće doneće svoju presudu u roku od pet meseci od dana kada je ustanovljeno ukoliko veće ne nađe za shodno da produži ovo vremensko ograničenje na period koji ne bi trebalo da pređe pet meseci.

17. Presudi arbitražnog veća biće priključeno obrazloženje, koje će biti konačno i obavezujuće za sve strane u sporu. Arbitražno veće dostaviće presudu stranama u sporu i Sekretarijatu.

18. Bilo koji spor koji se može pojaviti između strana po pitanjima tumačenja ili izvršenja presude može podneti bilo koja strana u sporu arbitražnom veću koje je donelo presudu ili, ukoliko se do poslednjeg ne može doći, drugom arbitražnom veću koje će se oformiti u ovu svrhu na isti način kao i prvo.

ČLAN 3

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku Republike Srbije - Međunarodni ugovori".